

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
MÓRICZ PÁL.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Piacz-utca 40. szám. — Telefon 412.

A tiszteletes atyafiak.

Papavatás a nagytemplomban.

Debrecen, június 2.

A debreceni nagytemplomban rég' réges-régen gyűlt össze olyan nagyszámu érdeklődő közönség, mint a mai napon délelőtt.

Ott voltak az egyházkerület világi- és lelkész urai Degenfeld József gróf főkurátorral az élőkön. A debreceni egyház Simonffy Imre gondnokkal. A városi tanács Kovács József polgármester vezetésével. Tanári karok. Polgárság. Gyönyörű hölgy közönség lent, mint fent a karzatokon. A karzatokon különös sokan hölgyek. Az orgonánál a tógás diákok fekete ruhás nyulánk alakjai . . .

Debreceni híres „nagytemplomban“ régen gyűlt össze ilyen érdekes, ilyen díszes közönség. A kálvinista egyháznak minden rétege képviselve volt itt.

*

Eljött a gazduram, ki odelőbb „kóvartélyi“ adott a pelyhes arcu „theologus atyafinak.“ Zsörtölődött is a padvégen:

— Hiába nézem! Mégsem ösmerem ki a sok közül. A sok suhogó palástos atyafi közül.

A jó mester urak is eljöttek! Kik odelő cipőt, csizmát, fekete papos gála-

ruhát szabosgattak az akadémikus urfiaknak. És találgatták:

— Valjon ki most a szabója, valjon ki most a lábbeli készítője a tiszteletes atyafinak?

Hát az a sok szép asszony? . . . Majálist táncolgattak ezekkel odaelőbb a selyem palástos komoly tiszteletes urak! Némelyik pirulós arcu kisasszony meg talán „menyasszony jelölti sorban“ volt érdekelve ennél a pap avatásnál? Hej, ki tudja? . . . Sok pirulós arcu, repeső nagyszemű lánykát láttunk mi ott a pad tetején pipeszkedni? . . . Ez a rendkívüli érdeklődés aligha szólt a főtiszteletű püspök urnak?

*

Azután zúgott-búgott az orgona! Ima szó zendült a fehér meszelt templomban. Imádkoztak, énekeltek a tiszteletes atyafiak. Suhogott a selyem palástjuk.

Dicsőfi egyházkerületi főjegyző érces hangját, minden szavát tisztán, érthetően verte vissza a templom fehér fala, midőn feleskette a tiszteleteseket.

Majd a szenvedélyes Eröss Lajos püspök imája, beszédje, kézszerítő avatása kötötte le a figyelmet. A sok ezernyi nép figyelmét . . . Az atyafiak pedig egyszer életökben, az uraszáltalánál letérdeltek, midőn a püspök az esperesekkel kezét fejükre téve megáldotta, felavatta őket . . .

A zúgó-búgó orgona, a diáksereg tüde énekhangjánál mozgalmas, festőies volt ez a kép. A suhogó selyem palástos hadsereg fel- s levonulása, melyet Csiky Lajos, mint „főceremónia mester“ nagy körültekintéssel intézett.

*

Nem a szavakat hallgattam én.

A felvonuló papokat néztem! Sok kevély szittyá arc volt közöttük. Még fehér nyakkendője is volt az egyiknek . . . Csizmát sem láttam egy párnál többet. A fekete szín pompázott az egész felvonulás alatt. Zsinóros kabát császár kabáttal váltakozott. Került nagyon kopott, szegényes palástocskák is! Mig némelyik olyan gazdag volt, divat dámára odaillett volna! . . . Pedig ha már az emberek nemis egyformák, a hivatást jelképező palástnak kellene hasonlónak lenni. Ámde távolodunk, mindinkább távolodunk a kálvinizmus egyszerűségétől . . . A különféle selyemből szabott selyempalástok éppenséggel nem az egyenlőségről, testvériségről muzsikáltak nekem ott a fehérre meszelt templonban.

*

Érdekes fejeket láttam a felavatatok csoportjában a szürke, bágyadt arcvonások mellett. Villogott a szemük! Pirban égett az arcok! Kemény lépéssel taposták a nagytemplom kongó kövezetjét . . . Mások többen megcsetlet-

Vizsgáztat az esperes . . .

Vizsgáztat az esperes keményen . . .
A hittannál most van elemében.
Szive, lelke a szent tudományé,
Kisujjában az egész Kis Káté.

Tudja jól a kérdéseket rendre
S kihagyni egy betűt sem engedne.
Fűjják is a gyermekek ugyancsak.
— Nő a mája tanító uramnak! . . .

Fogy a kérdés, fogy a gyerek egyre,
Mikor a szó megakad egyszerre,
Kis Tóth Andris, szörnyűség, nem tudja:
„Milyen élet jön a halálunkra?“

Tanító úr a fejét csóválja,
Kiss Tóth Andris sirva fakad rája.
S az a vége, hogy végkép nem tudja,
Milyen élet jön a halálunkra?

Nagy, kinos csend támad a teremben,
És ez a kép úgy mulattat engem . . .
Esperes ur redős homlokával,
Kiss Tóth Andris szörnyű, nagy bújával!

Ne sirj Andris, — gondolom magamba —
Nem csak te vagy itten megakadva:
Én sem tudom, a tanító úr sem,
Sőt tán maga — Uram bocsá' —
Az esperes ur sem!

Szabolcska Mihály.

A világ legöregebb katonája.

A világ legöregebb és sajna, feledésbe ment magyar huszáriának élettörténetét elevenítjük föl. Skultéty László, alias Gábris az az érdekekben gazdag huszár zászlótartó, aki mint szegénysorsu római katolikus szülők gyermeke, a Pruzsina (ma Barossháza) melletti Majtényben (Hegyesmajtény) született és Újaradon halt meg 1832. augusztus hónap 19-én, aktív katonai szolgálatának nyolcvanegyedik és életének kilencvenötödik évében.

Ez azonban okmányok híján bizonytalan. Valószínűleg 1735. és 1738. között született és aszerint, amint tizenöt vagy húsz éves korában csapott föl katonának: aktív katonai szolgálatának éve hetvennégy vagy nyolcvankettő, életkora pedig kilencvennégy vagy kilencvenhét lehetett. A hegyesmajtényi „Skultéty emlékoszlopbizottság“ adatai szerint született 1738-ban és meghalt 1832-ben kilencvenöt éves korában, aktív katonai szolgálatának nyolcvanegyedik

évében. Iskolákat aligha végzett, mert szülőfalujában csak halála után huszonnégy évvel állították föl emlékére és közadakozásból a népiskolát. Némelyek ugyan azt állítják, hogy Zsolnán, Trencsénben és Pozsonyban magasabb iskolákat is végzett. Ez azonban nem valószínű, mert akkor többre vitte volna.

Katonai szolgálatát a Hadik-huszárezredben kezdte meg. Később, amikor a huszárezredet föloszlatták a Nauendorf Károly báró nevével viselő (ma nyolcadik) huszárezredhez került, a hol 1775. november 1-én címzetes, 1778. július 5-én pedig valóságos tizedessé lépett elő. 1790. április 11-én zászlótartóvá nevezték ki Nándorfehérvárnál 1789-ben tanusított kitűnő vitézségéért.

Végig harcolta az 1755—1763., 1778—1779., 1788—1790., 1792., 1800., 1805. és 1809—1815. év hadjáratát Résztvett Hadik világraszóló berlini kalandjában is. 1757-ben Kolinnál jobb kezén megsebesült, ami miatt kis nyját levágták; Berlin elfoglalása alkalmával bal arcát puskagolyó járta át; 1789-ben Loshnitznál pedig állán sebesült meg.

A ellenség előtt rettenhetetlen és kiválóan vitéz katona volt. A magyar nyelven kívül németül és tótul tökéletesen, latinul és franciául pedig elég jól beszélt. Mértékletességét és takarékoságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy halálakor vagyona kétezer forintra rugott.

**Kiváló izlésű erős, modern butorok fel-
tűnően olcsó árban szerezhetők be**

GRÖSZ JÓZSEF ÉS PÉTER
cégnél DEBRECEN,
Piac-utca 70. szám.

lettek-botlottak átérezett hivatásuknak nagy szerénységétől . . . lehajtott fővel.

Valjon, hányan találják fel közülök az igazi utat, melyen a mai változott viszonyok között gyülekezeteiket vezetniök kell? Hányan tudják majd összeegyeztetni a gyakorlati élet követelményeit az eszményekkel? Az eszményeket hányan értik meg, hogy ez nem gyűlölködésből, szeretetből fakad? . . . Szeretni, dolgozni, hányan tanítják meg a követők seregét?

Mint sötét szobába tévelyedett galamb repesett a lelkem! midőn a külföle jellemvonásu arcokat néztem — őszbe borult öreg misszionáriust a dali ifju pap oldalán! . . . Hangjainál a zugó-bugó orgonának! Nem tudtam megnyugvást találni.

Móricz Pál.

A magyar politikai válság.

Budapest, június 2.

Meray-Horváth Károly ma nyilatkozatot tesz közzé, melyben a többi közt ezeket írja:

— A tendenciózus hazugságokkal, ferdítésekkel és igazságokkal szemben, melyekkel a kibontakozás ügy alapjáról téves nézeteket akarnak kelteni, kijelentem, hogy a király s a függetlenségi párt vezeterei előtt csak ez az egyetlen, konkrét kibontakozási terv fekszik:

I.

A korona méltányolja a függetlenségi pártnak azt a lojális törekvését, melylyel a többség a dinasztia érdekeinek is megfelelő gazdasági politikát kíván üzni, mely egyrészt az ország anyagi erejének növelésére alkalmas, másrészt kormányképes többségnek tartós biztosítéka s a függetlenségi párttól e célnak megfelelő kormányprogram betervezését kéri, még pedig oly időpontra, mikor a mostani többségi párt az általános választó jog alapján is az ország többségét fogja reprezentálni.

II.

Arra az időre, amikor még az általános választó jog alapján alakulandó nemzeti kép-

viselet nincs meg, átmeneti kabinetet alakítanak, melynek az államszükségletében kívül egyetlen és sürgős feladata az új választói jog megalkotása s ezen az alapon a választások keresztülvitele. Ha más kormányzati intézkedések szüksége is fenforog, akkor az átmeneti kabinet csak provizóriumokat teremthet.

III.

Az átmeneti kabinet tagjai függetlenségi miniszterek s három a korona által kijelölendő, pártönkivüli miniszter lesz; az utóbbiakhoz tartozik a pénzügyminiszter s a belügyminiszter. (Ha azonban garancia vállaltatik azért, hogy az általános, egyenlő választói jog legalább abban a terjedelemben megvalósul, mint ez az 1906-iki paktumban tervezve volt, a belügyi tárcát is függetlenségi miniszter kapja.)

IV.

A miniszterelnök személyének megállapításához a függetlenségi miniszterek hozzájárulása szükséges.

Ezt a tervezetet úgy a király, mint a függetlenségi párt vezeterei elé juttattam. Ha memorandumról beszélnek tehát, csak erről lehet szó. Méray-Horváth Károly.

Budapestről jelentik: Kossuth Ferencz képviselők körében kijelentette, hogy Mérey-Horváth Károlynak a kibontakozási tervét nem fogadta el, mert azt nem tartotta helyesnek. Mérey Justhnál is járt s tervét felajánlotta, de Justh is kijelentette, hogy az el nem fogadható s e tekintetben közvetítést nem fogad el.

*

Az országgyűlés összehívása.

A Bud. Hirlap írja: Azt halljuk, hogy arra az esetre, ha Kossuth Ferencz királyi kihallgatása után a válság nem jut dűlőre, Justh Gyula összehívja az országgyűlést, amelyen a függetlenségi többség majd — felelős kormány nélkül — különböző nagyjelentőségű határozatokat hozna, — ami természetesen a válságnak nagyfokú kiélesedését jelentené.

1827-ben Hódmezővásárhelyre került ezredével. Itt egy ízben esztei Ferdinánd királyi herceg, Magyarország akkori vezérő tábornoka szemlét tartott az ezred fölött. A zászlót Skultéy vitte. Amikor a királyi herceg az öreget megpillantotta, e szavakkal lépett hozzá: „Édes öregem, ami sok az sok; ez már nem neked való!” s maga segítette le lováról a vén huszárt.

Szarocsek Mihály volt nyolcadik huszárezredbeli katonai lelkész, később diószegi esperesplébános is megemlékezik róla hátrahagyott irataiban. Szerinte Skultéy igen vallásos volt. Minden hónapban meggyónt. Gyónását latinul végezte s hűségesen megfizette az érte járó pengő forintot. Mihály napján, Szarocsek nevénapján pedig egy aranyat adott lelképásztornának.

1831-ben amikor ezredét mozgósították, Ujaradon a pótszázadnál maradt vissza. Fájó szívvel és könnyes szemmel bucsuzott el ezredétől és ennek palládiumától, a zászlótól, a melyet annyi duló csatában becsülettel és vitézül hordozott.

Gieslingeni Giesl Oszkár holleschauer jószágkormányzó 1908-ban kiadott „Estandarten-träger Ladislaus Skultéy“ című kis könyvecskéje szerint Skultéy nap-nap után kijárt Ujaradon ahhoz a hársfához, amely alól utóljára látta zászlóját és ezredét. Állítólag e hársfa alatt érte utól a halál az öreg huszárt 1832. augusztus hónap 19-én.

Egyházkerületi közgyűlés Debreczenben.

— Első nap. —

Lelekészavatás a Nagytemplomban

Kilencvennyolc uj pap.

Debreczen, június 2.

Ma vette kezdetét Debreczenben a tiszántúli református egyházkerület tavaszi közgyűlése, mely fényes ünneppel, kilencvennyolc református lelkész felavatással kezdődött. A közgyűlés most is a főiskola dísztermében volt, ahova az egyházkerületi tagokon kívül felvultak a felavatandó lelkészek is. Közgyűlési tagok nem nagy számban voltak jelen, mivel a tárgysorozat tárgyalása tulajdonképpen holnap veszi kezdetét. Több országos nevű egyházi férfiú sorában ott volt György Endre és Mezőssy Béla stb. Az elnöki emelvényen Eröss Lajos püspök, Degenfeld József főgondnok, Dicsőffy József főjegyző, Sass Béla jegyző és dr. Kun Béla foglaltak helyet.

A közgyűlést Eröss Lajos püspök imája nyitotta meg. Az ima után jelezte, hogy a kerületi közgyűlés keretében lelekészavatás lesz és erre a közgyűlés tagjait meghívta.

Főgondnoki megnyitó beszéd.

Azután gróf Degenfeld József főgondnok tartotta meg a szokásos megnyitó beszédét. Legelőbb is elparantálta az egyház három munkás tagját: Tóth Ferencz volt főiskolai tanárt, Elek Lajos v. főgymnáziumi tanárt és Zalányi János főiskolai tanárt és kérte, hogy az elhunytokról jegyzőkönyvben emlékezzenek meg. A közgyűlés egyhangulag hozzájárult ehhez. Degenfeld József gróf beszéde további során szölt a „Netemere“ kezdetű pápai bulláról, amely sérelme a ref. egyháznak. A kormányznál — mondotta — egy 5-ös tagu bizottság akart interveniálni ebben az ügyben, mikor a németországi „prohibita“ bulla hazánkra is kiterjesztett, amely némileg kedvező javulást jelent ebben az ügyben. Az egyházkerület elnöksége a négykaru egyetem felállítására iránt az elnökség az őszi kerületi gyűlés óta fogva újabb lépéseket a kedvezőtlen politikai viszonyok miatt nem tehetett.

Azonban a mostani közgyűlés napirendjén is több olyan ügy szerepel, mely az egyetemi kérdéssel szoros összefüggésben van. — Ezt figyelmébe ajánlja a közgyűlésnek. Megemlékezett még a főgondnok Eröss Lajos püspök körutjáról, mely az egyház híveire fel-emelő hatással volt, továbbá a papszentelésről, amely néhai Kiss Áron püspök 93 éves korára való tekintettel 7 évig halasztást szenvedett. — Ezzel az egyházkerületi közgyűlést megnyitotta.

A tárgyalások megkezdése.

Ezután módosították a napirendet s a tárgysorozat 9 pontját intézték el a lelekészavatás előtt. Dicsőffy József egyházker. főjegyző a tárgysorozathoz pótlásokat jelentett be s egy-szersmind felolvasta, hogy a tagok közül csupán Thaly Kálmán és Géressy Kálmán marad el a gyűlésről. Bejelentette, hogy egyházi három tanácsbírói tisztiségre Sass Bélát, Széll Kálmánt és Kiss Ferencet választották meg, akik az esküt Eröss Lajos püspök kezébe letették.

A debreceni jogakadémia tanári egyházkerületi képviselőjéül dr. Jászi Viktort, a tanítók képviselőjéül Császár Péter tanítót delegáltak.

Ezután a papszentelésre jelentkezett lelkészek névsorát olvasták fel, akiknek okmányai mind rendben találtak. Összesen 98-an jelentkeztek lelkész avatásra, még pedig a kö-

Tavaszi öltönyt, felöltőt, színes mellényt legszebben tisztít

HRABÉCZY.

Gyár és főüzlet Széchenyi-u. 42.

Fióközlet Csapó-u. 28.

vetkezők, kik közül a debreceni közönségnek nagyon sok ismerőse van és akik legnagyobb részben a debreceni főiskolában végezték a teológiát.

Az új lelkészek.

Nagy Lajos tiszaszalkai, Bodnár László csermői, Percz István harsányi, Némethy János szakáli, Török Vincze tiszacselári, Gyarmachy József barkaszi, Czövek János zápturonyi, Kulusch Gyula fimosi, Baróthy Béla tetéleni, Bartha László tiszalöki, Futó András vértesi, Kiss Sándor poklostelki, Asztalos Kálmán fahánbóri, Szabó Zoltán székelyhídi, Halász Endre csorvási, Lenárd Endre szamosdobi, Bassa Miklós ombódi, Bodor Pál kékadi, Gönczi József nyiribrányi, Kiss László orosházai, Szombazky István mosniczai, Csighy Andor hosszupályi, Szabó Bertalan csokmói, Papp László borsói, Ajtay Jenő mártonfalvi, Bary Gyula turátvándi, Nagy Sándor ujlétai, Miszti Mihály józsefházai, Oláh Sándor krassói, Buda Károly simai, Dajka István érolaszi, Jakab Lajos nagyszekeresi, Szücs László csatádi, Gacsályi József tiszakördi, Holló József tremjebbi, Bálint János geszterédi, Kovács Károly gulácsi, Ujlaki Miklós gércsi, Tóth Gyula gyügyei, Gyenge János beberindi, Szabó Lajos nagytarnai, Tóth János tonkolyosi, Varga Béla köbölkúti, Adorján István nyirési, Takács Sándor mándi, Bogdán Lajos petnyei, Tomori Dezső frabonyi, Kereszturi Sándor, Koppányi Gyula békéscsabai, Szász Tihámér hetefejesi, Sarkadi Nagy Antal vegmáni, Veres Gusztáv ilki, Bokross Elek rohodi, Kerekes Gyula mosókri, Soós Károly nagymajbáshi, Hegedűs Ferencz konyári, Kállay Sándor bihari, Könyves János fenesi, Jakab Ernő angyalosi, Lengyel Imre radnalippai, Vadon Béla derecskei, Papp Lajos lugosi, Bodány János feketesói, Silye Gábor szentmiklósi, Kovács Sándor várdai, Biró Ferencz örvendi, Főris Lajos okvaapási, Kulcsár Endre révi, Varga Gedeon fugyivásárhelyi, Baráth Imre magyaritetei, Tóth András gelsei, Molnár Vincze darvasi, Görömbey Péter mándoki, Ballay Aladár danesházai, Porzsolt István anarcsi, Molnár István nyirmihálydi, Németh Vincze tiszaroffi, Kun Szabó Gyula berkeci, Inczedy Márton v.-rossi, Balogh Gyula szemlaki, Telegdi Bekala, Bede László máramarosszigeti, Hajdu Miklós loraniházai, Uray Sándor debreczeni, Tukács László berei, Laczák Dezső éradonyi, Tomka Károly hertelendi, Korocz Géza nyirturai, Jánossy Sándor tivadarfalvai, Varga Jenő szőlősgyulai, Bokor Sándor erdőhegyi, Kónya László daróczi, Gachal János mikolai, Mebegh Gyula zsarolyáni, Surrón Imre mezőladányi, Petey József mátyai, Harsányi Pál gyomai, Kádár Dániel klepodiai.

A lelkészavatási ünnepély.

A közgyűlést tíz óra tájban rekesztette be Degenfeld József gróf elnök. Ezután a lelkészereg Eröss Lajos püspökkel élükön testületileg bevonult a Nagytemplomba, melynek padsorait ekkorra már diszes közönség töltötte meg. A püspök, Dicsőfi József egyházkerületi főjegyző és a tizenhárom egyházkerületnek tizenhárom esperese az urasztal körül foglaltak helyet. Az ünnepély teljesen program szerint folyt le. Az új lelkészek közül Uray Sándor prédikált. Lukács evangéliumából vette fel a textust és a lelkészek feladatairól, hivatásáról, kötelességeiről mondott beszédet.

A gazdag és közel két és fél órán keresztül tartó ünnepély legmeghatóbb és legszebb részlete volt, mikor a kilencvennyolc lelkész hármassal gyűrűben körülvette az urasztalát és a püspök

beszéde után, annak kérdésére, hogy készek-e az esküt letenni, mint egy ember, felelték az igent! Erre Dicsőfi József főjegyző feleskettette és az eskütétel után párosával estek térdre az esperesek előtt, kik a püspökkel együtt megáldották őket. A megáldás után a püspök sorra kezét fogott a felavatott papokkal és beszédet intézett a gyülekezethez, majd az ünnepélyt áldásmondással beárta.

A közgyűlésen.

A templomból az egyházi férfiak és a felavatott lelkészek átmentek a főiskola dísztermébe, hol Degenfeld József gróf újra megnyitotta a közgyűlést. Az új lelkészek nevében Bede László (Máramarossziget) mondott magas szárnyalású szép beszédet, melyre Eröss Lajos válaszolt. Ezzel az ünnepség véget ért.

Aki az Odolt következőt minden nap használja, az a tudomány mai állása szerint a képzelhető legjobb fog és szájápolást gyakorolja.

Székelyek Debrecenben

A székely napok tanulságai.

Piros pünköszt ünnepét székelyek egybeözlönse tette érdekessé Debrecen városában. Kongresszus ugyan össze szokott itt jönni évenként egy pár, nem ritka dolog Debrecenben az ilyen egybegyülekezés. Mégis kell valaminek lennie, ami a székelyek gyűlését megkülönböztesse teszem azt, a vendéglős-kongresszustól. Van is ilyen valami, de nagyon van ám. Hogy mi, arról eddig nem sokat hallottam beszélni, hadd essék e helyütt egy pár őszinte szó róla.

Nem régiben országos feltűnést keltve jelent meg a Budapesti Hirlapban Rákosi Viktornak egy Debrecenről írott érdekes cikke. E város nagyjelentőségétől, nemzeti küldetésének fontosságától áthatott, szárnyaló fantáziával írott szép cikk volt. — Szó esett benne mindarról, ami debreceni embernek szívéhez férközik, valahányszor a város dicső, nagyrahitott jövő fejlődésére gondol. Egyetem, felszántott Hortobágy, palotasorok, villanyos vasut! Csupa merő gyönyörű, rengő-ringó délibáb! Mert akik itt élünk s nem a költő rózsaszín szemüvegén át nézzük a dolgokat, tudjuk nagyon jól, micsoda nehéz, töretlen utak visznek ezekhez a szép dolgokhoz. Képzeletünk szívesen csapja a rideg valóságot: messze a szemhatár szélén ringatózó délibáb vize mindez!

De, csak úgy mellékesen, ejtett egy gondolatot Rákosi Debrecen hivatásáról s ez már reális valóság.

Hogy Debrecen ereje nőttön-növekedjék s a magyarság második fővárosa legyen belőle, arra az országnak életbevágó szüksége van. Az egész országnak s nem pusztán Debrecennek. Miért? Mert Debrecen áll a fronton az oláhság tengerével szemközt.

S ezen a ponton kapcsolódik egybe Debrecen országos jelentősége a mostani székely kongresszus jelentőségével. Erdély veszendőben van a magyarság számára! Ez a vészkiáltás hangzott el az eddigi székely kongresszusokon, ez süvölt ki fogyasztó hidegséggel a

statisztikai megállapítások számaiból. Az oláh tengeráradat egyre szűkebbre szorítja össze a magyarság szigeteit s ha a székelység egységes nyelvtérülete a Hargita tulsó oldalán tömör erejével utjába nem állana, Erdély már rég elveszett volna Magyarország számára. — Pénzintézeteivel, beolvasztó erejével úgy porlasztja a magyarságot az oláh tömeg, mint Helgoland szigetét a tenger hullámai. Minden évben le-leválk róla egy-egy darab s száz esztendő múltán a sik tenger zudul végig fölötte, ha erős töltésekkel segítségére nem siet a leleményes emberi erő.

Az erdélyi magyarságnak is ilyen védő töltésekre van szüksége. A magyar állam tegye meg a kötelességét, de tegye meg a társadalom is. Tegye meg Debrecen városa, mely az oláhság ellen küzdő magyar harcvonal legerősebb pontja lehet. A székelység a messze elől harcoló földérintő csapat szerepét viszi, elvárhatja Debrecenből, hogy buzdításával, támogatásával ne maradjon el, ott legyen nyomában a magyar faji együtvértartozás tömör erejével.

Manapság divatos dolog szánó kicsinyléssel lemosolyogni azt, aki „nemzetiségi veszedelemről” beszél. De mikor hire jön Erdély bérci közül, hogy pár évtizeddel ezelőtt szinmagyar falvak mint olvadnak föl az oláhságban, mikor hire jön Horvátországból, mint gyilkolják le a magyar állam területén a magyar tanítókat azért, mert magyarul mernek tanítani, elemi erővel tör ki szívékből az elkeseredés és a faji fennmaradás ösztöne, felrugva maga alól minden elméletet, rikkolva kiáltja világgá: pokolba minden kimélettel, erre meg arra való tekintetekkel, elméletekkel, aggályoskodással, mikor arról van szó, megakarunk-e maradni s magyaroknak akarunk-e megmaradni!

A németiség már csak egységes, tömör nemzet s mit el nem követ Pózen környékén, hogy egyetlen nemzetiségét, a lengyeleket magába olvassza. Ha mi ennek csak a tizedrészét tettük volna három évtizeden át, Erdélyből most a magyarság diadalmas térfoglalásáról kapnók a híreket.

Mi itt Debrecenben úgy érezzük magunkat, mint az olyan ember, aki biztos fedél alól nézi a kinn dúló zivatart. Köröskörül szinmagyar területek, a város utcáin magyar szó, magyar arcok mindenfelé. Arról tudomást sem veszünk, hogy kinn a zivatárban hajlék nélkül, magukra hagyva véreink viaskodnak a létért, fajunk fennmaradásáért. Pedig az a vihar kikezdheti a mi hajlékunkat is, megbonthatja a mi tetőnket is, ha elébe nem állunk, meg nem erősítjük a már gyöngyülő részeket és segítő kezét nem nyújtunk a viharban küzdőknek.

A székely kongresszusnak éppen ez volt a nagy feladata, hogy Debrecen népét a kötelességére figyelmeztesse, hogy tőle erőt növelő biztatást, a további küzdelemben támogatást kérjen, többet: a nemzeti fennmaradás érdekében támogató, segítő erős kezét követeljen.

Vajha sikerült volna is tette serkenteni ezt a minden jóra hajlandó, de lomhán mozduló, nehéz lépésű várost!

Cs.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényes, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Sillay-Lipendi Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudaórákpart 8.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Az országos református tanáregyesület tegnap kezdette meg a közgyűlést Rimaszombaton. A vendég tanárokat nagy ünnepélyességgel fogadták. A közgyűlésen Dóczy Imre elnökölt. A többiek mellett Szabó József debreczeni kollégiumi tanár is érdekes előadást tartott „Kálvin oktatási elveiről”. A gyűlést folytatják.

UJDONSÁGOK.

Tiszteletes atyáinkfiáról.

A gyöngye spriccer! Meg a képes levelező lapok.

Az avatás után jól tölthették az időt „tiszteletes atyáinkfiái”. Egy vastagnyaku jó kiállítású, falusi barna képű tiszteletes atyafi úgy esti kilenc óra tájt beállított a vasúti vendéglőbe. Nem szólt semmit. Csak szemlélődött és várt.

Nem is hiába várt, mert a figyelmes főpincér, Petrakovits Pista megszólította az „atyafit”.

— Méltóztatik valamit parancsolni?

A tiszteletes atyafi gondolkodott, csak gondolkodott egyideig, azután kibökte:

— Kérek egy gyöngye spriccert!

Hoztak neki egy „gyöngye spriccert”.

Azután még egyet! Majd még egyet! És még egyet! Sőt fejelésül is egyet!

Méltóztatassanak kiszámítani, hogy mikor és merre indulhatott el a mi kedves tiszteletes atyáinkfiának a vonatja?

Mások meg azt figyelték meg, hogy a tiszteletes atyafiak rendkívül sok kérdéslevelezőlapot küldözgettek szét a délután folyamán.

Bizonyosan nem a rektorjoknak, sem a kurátor uraknak nem küldték?

Még újbórra sok lakodalmon összeütik bokájukat ezek a kedves tiszteletes atyafiak! Alighanem asszonyt is visznek némelyik lelkipásztori házhoz?

A „kisvonat” nótás utasai.

Enekszóval végig a főutcán.

Még a rendőrök is nevetve szalutáltak nekik.

Az este 8 óra tájt kedves képet mutatott a főutcán végig robogó „kis vonat.”

De, micsoda büszkén dübörgött, pöfögött is ez a vonat.

A sétáló közönség utcahosszant megállott a nézésére. Nem is a „kis vonat” kopott kocsijait nézték. A kocsikban szállított vendégszoru volt az érdekes és kedves.

Csupa ünnepi ruhába öltözött kis lánykával volt tele a kocsi.

A kis lánykák úgy énekeltek, nótáztak, hogy dalos madárhangjokkal felverték a főutcat . . .

Még a szigorú rendőrbácsik is nevetve szalutáltak a „kisvonat” nótás vendégseregének.

A nagyerdőből jöttek ezek a vidám kedvű, dalos lelkű gyermekek, ahol a zöld lombok alatt „majális” illetőleg „junális” ünnepök volt a kicsinyeknek.

A napfényes, enyhe időben jólsikerülhetett az erdei mulatság. Azért volt olyan nótázó kedvök.

A Vigkedvű Mihály-utcai elemi iskolának 3-dik és 4-dik osztályából kerültek ki ezek a nótás kirándulók.

— Hej, cserebogár! Sárga cserebogár.

Utcáhosszant megállottak a sétálgatók. Még a szigorú rendőr bácsik is nevetve szalutáltak a kedveseknek.

— A tanács ülése. Debrecen város tanácsa ma délelőtt tartja meg hétfőről elmaradt ülését. Az ülésen folyó ügyek kerülnek tárgyalás alá.

— Az amateur-tárlat kapuzárása. Kedden délután zárta be kapuját az amateur-tárlat. Este hat órakor megjelent a zsűri s megállapította a nyertesek névsorát, akiket arany-, ezüst-, és bronznyomású oklevelekkel fognak kitüntetni. A tárlatnak az utolsó napon érdekes vendégei voltak. A harisnyás székely testvérek látogatták meg s érdeklődéssel szemlélték meg a szebbnél-szebb képeket sőt a jelenlevők kívánságára egy-két gyönyörű székely dalt is elénekeltek. A nyertesek névsorát legközelebb közreadja a rendezőség, akit méltán megillet a dicséret azért, amiért nekünk oly kedves élvezetet szereztek.

— A gazdák érdekében. A debreczeni és a debreczen-vidéki gazdák érdekében legközelebb nevezetes vállalat indult meg. A „debreczeni mezőgazdák kereskedelmi társasága” cím alatt egy betéti társaság alakul, melynek a gazdákra vonatkozólag nagyon előnyös és nagyhatású céljai vannak. A társaság magyarországi gépgyárakkal, gazdasági eszközöket árusító elsőrendű cégekkel fog összeköttetésben állni s lehetővé teszi a gazdák számára, hogy kizárólag jó minőségű gazdasági eszközökkel láttassanak el. Ezenkívül gondoskodik jó vetőmagvak beszerzéséről, a termelt gabonának ügynökök kizárásával történendő eladásáról. Összeköttetést teremt a gazdák és a fogyasztó közönség között minden gazdasági téren, nyilvántartásba veszi a kínálatokat és keresleteket, közvetíti a bor eladását a kistermelő és a fogyasztó között. A társaság megalakításának eszméje a debreczeni gazdasági egyesületből indult ki s annak létrehozásán fáradoznak most dr. Rácz Lajos, Polgári István, Hidvéger Sándor és Hidvéger József. A figyelemreméltó társaság cégét már be is jegyeztették s így az közeledik a végleges megállapodás felé. Örömmel kell konstatálnunk a gazdaközönség nemü tömörülését, mely kizárja azt, hogy a sokszor lelketlen ügynökök a gazdák zsrján és vérén élősksödjének.

— Hitelesítő közgyűlés. A múlt héten lezajlott három napos közgyűlés jegyzőkönyveit a ma délután megtartott közgyűlésen hitelesítették. Az ülésen Wessprémy Zoltán főispán elnökölt. Az ülésnek egyik érdekessége volt az ujonnan megválasztott tisztviselők eskütele. Haty Kálmán vízműfelügyelő kivételével mindannyian letették a hivatalos esküt, melynek mintáját Vecsey Imre főjegyző olvasta fel.

— Az utszélről. A debreczeni góbé világnak egyik tagja megfigyelte, hogy minden összejövetelnél többen voltak a góbék, mint a debreczeniek.

Mi igaz benne? Lelke rajta a mi tisztelt góbé barátunknak.

Egy bizonyos, hogy a székelyek-fogadásának a napja lehető kedvezőtlen időre esett.

Még Jókai Mór is megírta a regényeiben a „debreczeni” piros pünköszt második napját. Midőn a debreczeni polgárság évszázadok szokása szerint kocsin, lovon, családjával együtt a „nagyerdőbe” szokott kivonulni.

Táborokat, tanyákat ütnek az erdei tisztáson. Reggeltől estig vigan lakmározgatnak, vigan áldomásoznak odakint. Még tánra is kerekednek, ha malacbanda kóvályog az „ekhószekérhez.”

Századok óta így ünnepli a debreczeni polgár piros pünköszt második napját. Sem nem panaszolható, sem nem csodálható, ha a pünköszt másodnapra fogadáshoz nem érkeztek be.

A diák fiatalság, az öskollegium fiatalságának hamvas képe meg a „legációk”, az

ünnepi szabadság miatt hiányzott e mozgalom keretéből . . . Már pedig a szivárvány a borús égboltozatot is felderíti . . .

Egyébként a székelység szeretete Debreczenben hagyományos. A helyiszövetség sikerei tettekkel beszélnek. A sok inas gyerek, leány, itt biztos otthon talált. Debreczeni fillérek hozzáadásával sok székely templomot építettek már! Hát az az egész sereg székely úiak, mely a debreceni kollégium meleg falai közül kerekedett s kerekedik szárnyra? És városunk vezető elemeinek székely származású urai is mind azt bizonyíthatják, hogy Debreczenben hagyományos a székelység iránt — tettekben nyilvánuló — testvéri szeretetet.

— Fenyegét a sáskajárás. Nagyváradról jelentik: Tavaly, mint a gazdaközönség előtt emlékeztetés, a szomszédos Hajdumegye felől roppant sáskapusztítás fenyegette Biharmegyét. Az idén Nagyléta határában már jelentkeztetett is a sáska, melynek irtását nagy buzgalommal kezdte meg a hatóság. Mint értesülünk 24 gép működik a határban Vidovich György nyug. főszolgabíró felügyelete alatt s a sáskairtást a rovtartani felügyelőség vezeti.

— Katonai felülvizsgálat. A vegyes katonai felülvizsgálatot június 5-én reggel 8 órakor tartják meg a Pavillon-kaszárnyában.

— „A Szent László” dalárda lobogó javára f. hó június 12-én szombaton este a „Margit” fürdő disztermében nagyszabású Cabaret, táncvigalommal egybekötött műkedvelői előadás lesz; mely alkalommal egy kitünő bohózat kerül színre, címe: „Az eleven holt házaspár”, amelynek betanításával Barabás Károly színházunk tagja nagy ambícióval dolgozik. A próbák már javában fojnyak. Ez est nagyon fényesnek ígérkezik és ami az előjelekből látszik, a publikum nagyon jól fogja ez estélyét tölteni. Lesz confetti, serpentin dobálás aztán világposta. — Azon hölgy, ki a legtöbb képes lapot kapja, az egy szép albumot fog kapni emlékül. A helyi körzések és oldal körzések 1 korona 60 fillér (80 krajcár). Elsőrendű zártzések 1 korona 20 fillér (60 krajcár). Második rendű zártzések 80 fillér (40 krajcár) Állóhely 60 fillér (30 krajcár). Deák és gyermekjegy 40 fillér (20 krajcár). Az ülőhelyekre váltott jegyek a táncvigalomra is érvényesek. Az állóhelyre váltott jegyekre a táncvigalomra maradtak külön 60 fillért utánna fizetnek. A napokba a teljes műsort közölni fogjuk.

— A nap halottai. Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: Mezei Ferenc ref. 20 napos, özv. Tiba Jánosné ref. 77 éves, özv. Husz Mihályné ref. 58 éves, Szabó Sándorné ref. 70 éves, Németi István ref. 1 napos, Nagy Lajos róm. kath. 5 napos.

— Elhárított szerencsétlenségek. Ma délelőtt csaknem két emberélet esett áldozatul a kisvonatnak. — Szerencsére azonban a mozdonyvezető ébersége elhárította a veszedelmet. Ma reggel a kisvasut 3. számú mozdonya 4 teherkocsival a külsővásártéren haladt végig. A libapiac környékén két kis fiu szaladt át a mozdony előtt. Az egyik elesett a sineken. A mozdony alig tíz méternyire volt, de sikerült azt megállítani. Alig haladt tovább a vonat, a Salétrom-utca felől egy cseléd külsejű leány nekiszaladt a vonatnak s lefeküdt a sinekre. A mozdonyvezető ekkor is idejében állította meg a gépet. A leány felvették a vonat elől. Kihallgatásakor elmondta, hogy Tepentich Teréznek hívják s Cseléd Róth Már-

tonnál, aki visszatartotta a bérét s ezért akart megválni az életétől. — Szerencsére azonban semmi baja se történt, mint a kisvonat igazgatója a rendőrségnek jelentette.

— **Leforrázott munkás.** Csaknem végzetessé válható szerencsétlenség történt tegnap a debreczeni állomáson. A máv. gépjavitó műhelyében dolgozott Tóth Lajos lakatos, aki egy kazánhoz volt beosztva. A kazánt néhány nap előtt átadta egy vizsgáló-bizottság rendelkezésére s így a munkások dolgozhattak ott. Javában foglalatostkodtak a kazánál Tóth Lajos és munkástársai, amidőn hirtelen a nagy feszültségtől egy csap meglazult s ezen a forró gőz óriási mértékben szabadult ki. A gőz a csap mellett álló Tóth Lajost úgy összeégette, hogy életveszélyes sebeket szenvedett. A szerencsétlen munkást beszállították a kórházba s ott ápolják. A vizsgálat kiderítette, hogy a véletlen esetért felelősség senkit sem terhel.

— **A székely dalárdisták bucsuztatása.** Az alsórákosi székely dalárda még az esti 11 órás vonattal elutazott bércei hazája felé. A daliás viseletű székely dalárdistákat vonatindulásig nagy szeretettel gondozta Ekly József, meg az alsórákosi országos nevű lelképásztora, Irsay József képviselő. Sőt a bucsuztatásoknál jelen voltak dr. Bakonyi Samu, Zachariás János, dr. Ferenczy országgyűlési képviselő is. Az alsórákosi székely testvérek leadták dalárdájuk „jeligéjét” is, sőt az egyik székely atyafi, a volt Miklós-husár, idősb Wemes József uram olyan talpraesett, zamatos magyar beszédben bucsuzott el Debrecenről, debreceni kedves emberöktől, Ekly Józseftől, hogy ezt a kedves bucsuzót még a jó pap sem mondhatta volna el különben . . . Pompás nép ez a székely. „Bem apó” is nem hiába szerette olyan nagyon őket.

— **Nagy Endre kabaréjának** második estéje is zsufolt nézőtér s óriási tetszésnyilvánítások között folyt le. A mai 3-ik s utolsó előadásra, amelyen csupa új s kitűnő számok kerülnek színre, ezúton is különösen felhívjuk t. olvasóink figyelmét, mert igazán magas színvonalú pompás előadás és igazi műélvezet vár a közönségre. Jegyek előre válthatók Hegedűs és Sándor cégnél.

— **Az állatorvos cselédje.** Broskó Jenő tiszacsegei állatorvos régóta tapasztalta, hogy éjjel, midőn a pénztárcáját az asztalra teszi, valaki megdézsmálja. A csendőrség a tolvajt Oláh Juliánna cseléd személyében elfogta. A lopást tagadja, de olyan bizonyítékok vannak ellene, hogy bűnössége kétségtelen.

— **Lopás.** Szabó Gábor hetes Nagy Jakab sertéskereskedőnél volt alkalmazva. Nagy többször észrevette, hogy Szabó meglopja. — Feljelentette a csendőrségen, amely elfogta a hűtlen hetest.

— **Elégett kisleány.** Megdöbbentő szerencsétlenség híradja karcagi tudósítónk; Kerényi Miksa karcagi járásbírói tisztségű 9 éves Ilona leányának ruhája a vasalóból kipattant szikrától tüzet fogott s mire anyja segítségére sietett, oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy meghalt.

— **Elveszett** tegnap este fél nyolc órakor a Hunyady-utcán egy kettős fedelű ezüstóra láncsal és két zsuzsuval. A káros ismeri annak a világosruhás hölgynek a nevét, ki felvette, azért kéri, az esetleges következmények elkerülése miatt haladéktalanul szolgáltatassa be kiadóhivatalunkba.

— **Gyárfás a Bikában.** Az Arany Bika Mulató júniusi kiváló műsorának kimagasló pontja Gyárfás Dezső a debreczeni közönség kedvencének vendégszereplése, ki a tegnapi fellépése alkalmával egy csapásra újra meghódította a közönséget. Gyárfás mellé a mulató igazgatósága egy egész sereg világhírű attrakciót szerződtetett s így a júniusi műsor minden eddig látott műsort felülmul. A Hamilton s exantrkus gyorsfestők elsőrendű erősségei az új műsor-nak, kik pár pillanat alatt festenek két mesés tájképet. Cray and Carty komikus akrobaták, Morello burleszk zsonglőr kacagató mutatványain is sokat mulat a közönség. A Seymour duett elsőrendű erőssége a műsornak.

— **Az epeutak megbetegedéseinél** a legkiválóbb orvosok már évtizedek óta a Ferenc József-keserűvizet erőteljes és természetes oldó erejénél fogva a legkitűnőbb eredménnyel rendelik. Naponkénti adag: 1 pohárral, felmelegítve reggel éhgyomorral veendő.

— **Egy jó munkás** fodrász segéd felvétetik. Szalai Csapó-utca 88.

— **Fürdő idényre** remek választék fürdő köpenyek, fürdő lepedők, uszó ruhák turista ingekből nyári paplanok divatos harisnyák és zsebkendőkből, egyszerű és díszes batist fehérnemű jómódo zefírek, kartonok és batistokból. Kardos László Debreczen Kossuth-u. 9. vázson kész fehérnemű és menyasszonyi kelengye üzlete.

— **Tajtékipák,** acélhangu hermonikák, cipők, csizmák, kézi és ládakofferek és piaci táskák a legolcsóbb árban szerezhetők be a „Munkás bazár”-ban Bádógos-utca 4. szám.

— **Uraktól levett** ócska ruhákat igentisztességes árban vesz Rösenberg Béni Debreczen Bádógos-utca 1.

— **Aromás és zamatos** pörkölt kávék kaphatók Félegyháznál. Villanyüzemű kávé pörkölt a kirakatban Piacz és Miklós-utca sarok.

— **Mentze Henrik áruházában a legjobb** minőségű fésűk, fésű készletek, fejdíszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.

— **Pénc-, szivar-, cigaretta-tárcák** női kézi-táskák, uti bőröndök és utazókisakok a legolcsóbbak Mentze Henrik áruházában.

A Székelyek hortobágyi kirándulása.

Karaván a pusztán.

Debreczen, június 3.

Verőfényes, meleg nyári nap kedvezett a székely vendégek mai hortobágyi kirándulásának, melyen közel 250-en vettek részt vidékiek és helybeliek.

A kirándulók reggel háromnegyed 9 órakor gyülekeztek a vásártéri állomáson, honnan külön vonattal indultak a délibábs pusztára. A vonat egészen megtelt a résztvevők nagy számú seregével, de azért mindenki kényelmesen elhelyezkedett a kupékban.

Körülbelül fél tizenegy volt mire kiérkeztek a hortobágyi állomásra. Itt Király Gyula tanácsnok fogadta és üdvözölte Debreczen város nevében a kirándulókat, akik részéről Deák Lajos székely szövetségi elnök mondott köszönetet a szívélyes vendéglátásért.

Ezután a kirándulók bevonultak a csárdába, hol zenezővel fogadták őket és már várt rájuk a villásreggeli. A csárda udvarán hortobágyi módra, a szabadban rudakra erősített vasbográcsokban főzték a gulyások a gulyást. Az érdekes jelenetet ugyancsak megbámulták a székely vendégek.

A jókedvű kirándulók, társaságokba verődve betelepődtek a szénával behintett, ez alkalomból ügyesen feldíszített fedett étkezdébe a megterített fehér asztalok mellé s pár perc múlva felszolgálták a friss gulyást.

Reggeli után előálltak az egri káptalan szivességéből küldött hintók és a város gondosságából a közönség Nagyivány-községéből rendelt ekhós és másforma szekerek. A társaság felkerekedett. Ki hova tudott, kocsikra, hintókra kapva, megindult körüljárni a pusztát és megtekinteni annak nevezetességeit.

Ritka érdekes látványt nyújtott a pusztában vágató hosszú kocsisor. Elöl hajtott a város négyes fogata. Utánna még hetvenkét hintó és szekér.

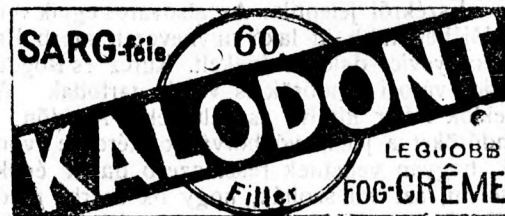
Először a ménest mutatták be a vendé-

geknek, akik nem győztek eléggé gyönyörködni a szebbnél-szebb ménekben, a tüzes vértű, pompás paripákban. Azután a törzsgulyát tekintették meg. Délután két óra tájban a hosszú kocsizásban elfáradt és a nagy melegben eltikkadt kiránduló sereget egy kis árnyas alléban esapra ültet friss sör és friss péksütemény várta. Itt mintegy félóra pihenőt tartottak. Aztán még egy ménes istállót néztek meg és három órára, a kitűzött ebédidőre visszatértek a csárdába.

A déli vonattal Király Gyula tanácsnok figyelmességéből kiérkezett Rácz Károly zenekara magának Rácz Károlynak vezetésével, a mely csakhamar olyan vidám hangulatot teremtett az amugy is kedélyes társaság között, hogy annak öregje, fiatalja táncra perdült.

Ebédidő alatt az Irsay képviselő szittyái is bemutatták művészetüket. Eljártak a „Csürdögölő” székely táncot. A dalárdát a társaság egyik tagja lefotografálta.

Este fél nyolc órakor szedelőzködtek össze visszautazásra a kirándulók, akik bizonyára mindenkor kellemesen emlékeznek a pompásan eltöltött napra. Dicséret és elismerés illeti pedig meg Király Gyula tanácsnokot, ki ötletességével és mindenre kiterjedő figyelmességével biztosította ennek a napnak fényes sikerét.

A vármegyéből.

Hajdumegye a függetlenségi nagygyűlésen.

— június 2.

Az önálló bank érdekében Budapestén megtartandó nagygyűlésen a hajdúvármegyei függetlenségi párt is képviselve lesz. Hivatalosan a párt elnöke és jegyzője lesz jelen, de résztvehet a párt bármelyik tagja, sőt az elnökség felkérte a választmányi tagokat, hogy miután az impozánsabb képviselőből való gondoskodásra idő nincsen, vegyenek részt minél számosabban a nagygyűlésen. Az elnök felkérő levele a következőképen hangzik:

Tisztelt Elvtársaim!

Ma kaptam a meghívót a budapesti függetlenségi és 48-as párttól a folyó hó 6-án Budapestén tartandó országos pártgyűlésre.

Miután az idő rövidsége nem engedi meg, hogy a párt képviselőit meghatalmazottak választása céljából gyűlést hívjak össze: Elnöki jogkörömben kérem fel vármegyénk független polgárait és különösen a párt választmányi tagjait, hogy a jelzett pártgyűlésen megjelenni sziveskedjenek.

Én és a párt jegyzője a párt képviselőiben szintén ott leszünk.

Hajdúhadház, 1909 június 1.

Hazafias üdvözléssel
Veszprémy István
pártelnök.

— **A hajdúvármegyei függetlenségi pártelnök megmarad.** A minap hírt adtunk arról, hogy Hajdúvármegyei függetlenségi pártja értekezletet tartott Debreczenben. Az értekezlet célja a szervezkedés volt és az elnökségről leköszönt Veszprémy István lemondásának tárgyalása. A párt az elnök lemondását nem fogadta el, sőt elhatározta, hogy e nehéz időkben erős óhajta, hogy az elnöki székben Veszprémy Istvánt lássa továbbra is. A gyűlés határozatát közölték Veszprémy Istvánnal, aki a párt tagjaihoz nyílt levelet intézett. E levélből közöljük az alábbiakat:

A közölt határozat kételyeim s aggodalmaimat eloszlatta s lelkemben azon meggyőződést keltette, hogy megnyilvánuló egyhangu bizalmatokban a párt nekem egy örökbecsű ajándékot nyújtott.

Ez pedig kötelességemmé teszi, hogy a ragaszkodás viszonzásául az elnöki állást újból elfogadjam.

Nem ígérek semmi mást, csak azt, hogy hű maradok elveimhez, elveitekhez önzetlenül, igazán. És amiként a multban tiétek, elveiteké volt minden hazafias igyekezetem, jóakaratom és tehetségem, az lesz a jövőben is. Bár az utóbbi csekély: ne becsüljétek le, a pislogó mécses is hecses az elvtelenség sötét éjjelében!

Kérlek, apró mécsesitek világánál álljatok őrt ti is, hiven, a nemzet jogainál, akkor valóra vál a költő ábrándos vágya: „Megvirrad még valaha“.

Mi az ujság?

— Érdekesebb esetek mindenfelől. —

Budapest, június 2.

Rablók egy vasuti állomáson.

Novocserkaszkból táviratozzák: A Jekaterin-vasut Rovenjki állomását felfegyverzett rablócsapat megtámadta. Miután a rablók az állomás főnökét megölték és feleségét megsebesítették, az állomási pénztárból 1000 rubelt raboltak és elszöktek.

Szerb tüntetés Eszéken.

Eszékről jelentik: Az alsóváros egyik vendéglőjében több itt lakó ugynevezett szerb Karagyorgyevics-dalokat énekelt. Kurcz és Bogdanovics városi rendőrök is velük tartottak. Az éneklők Péter királyt is éltették. Amidőn a rendőrök a jelenlevő horvátok kérdőre vonták, hogyan vehetnek részt szerb dalok éneklésében, azt válaszolták, hogy ők szerb rendőrök. Antunovics rendőrfőnök a két rendőrt felfüggesztette és az eset dolgában megindította a szigorú vizsgálatot.

Debreceni piaci árak.

— A vásárfelügyelőség jelentése. —

Az 1909. évi június hó 1-én megtartott heti vásárok árai:

	K f.	K f.
Buza	28.—	28.60
Kétszeres	23.—	—
Rozs	19.—	—
Árpa	17.—	—
Zab	16.60	—
Tengeri szemes	15.40	—
Csöves	—	—
Köles	—	—

100 kg.	K f.	K f.
Szalonna sós	130.—	140.—
Szalonna új	130.—	136.—
Háj	140.—	144.—
Zsir	154.—	—
Kihasított sertés	—	—
Sertéshus	—	—
Széna	9.—	—
Széna 100 kg. II. r.	8.—	—

TÁVIRATOK.

Wekerle utazása.

Budapest, június 2. Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével ma délelőtt 11 órakor minisztertanács volt, melyen a kabrnet valamennyi tagja részt vett. A minisztertanács a politikai helyzetről tanácskozott.

Ügyvéd és katonatiszt harca.

Gyurgyerő, június 2. Az itteni állomáson egy ügyvéd és egy katonatiszt hevesen összetűztek. Az ügyvéd a katonatisztet megölte. Az ügyvédet letartóztatták.

Véres családi dráma.

Rutka, június 2. Vogelhut Gyula állomás főnök neje önyilkossági szándékból magára lőtt, de a golyó nem talált. Férje kiakarta csavarni kezéből a

pisztolyt, amikor eldőrdült a második lövés s a golyó a férj hasába furódott. Az állomás főnök nyomban meghalt. Neje maga ellen fordította ekkor újra a fegyvert s kisebb sérülést szenvedett.

Erkölcstelen öreg.

Kecskemét, június 2. Ma itt letartóztatták Masztornyó József 64 éves embert, kire rábizonyult az, hogy 9, 10 és 11 éves leányokon erkölcstelen üzelmeket folytatott. Eddig nyolc eset bizonyult rá. Az eset széles körben felháborodást keltett.

Lázong a nép.

Madrid, június 2. Galitia nevű spanyol tartományban kétezer paraszt felázadt földesurai ellen. Szörnyű gyilkolások, vérengzések és gyújtogatások történtek. A katonaságot kivezényelték ellenük, az összeütközés folytán több halálos eset és sebesülés történt.

Vizbefult földmives.

Arad, június 2. Külley Gábor földmives fürödni ment a Marosba. Egy sebes ár elkapta s belefutott a vízbe. Holtan huzzták ki a habok közül.

A kivándorlás korlátozása.

Washington, június 2. A bevándorlási törvényekhez kiadott rendeletet, a mely felhatalmazza a vámszedőket, hogy oly gőzhajó-társulatokra, amelyek a törvényes követelményeknek meg nem felelő bevándorlókat partra szállítanak pénzbüntetést vessenek ki, azokat hajtsák be, a legfőbb bíróság alkotmány-szerűnek minősítette.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, június 2.

Buzakinálát gyöngé, vételkedv mérsekelt. Szilárd irányzat mellett 6000 métermázsa került forgalomba 20 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek közül rozs 10, tengeri 5 fillérrel drágább, a többi tartottak. Idő: meleg.

Buza októberre	13.34—35
Buza áprilisra	13.68—69
Rozs októberre	10.27—28
Zab októberre	7.59—60
Tengeri júliusra	7.90—91
Tengeri augusztusra	8.03—04
Repce augusztusra	14.80—90

Regény-csarnok.

103.

Regény.

A nagy rejtély.

A mint a végső sorokhoz ért, hangja elhalt, ujjai mind bádgyadtában érinték a hurokot. A tulfeszített agy szükségelte és meg is szerezte az éltető nyugalmat. Az utolsó szavaknál szeméi lecsukódtak. Feje hátra dőlt a karosszék támlájára. Karjaival átölelve hárfáját, elaludt, mint a gyermek, ki új játékszerét dédelgeti.

Mi lábujjhegyen távoztunk a szobából, és Miserrimus Dextert, a költőt, zeneszerzőt és örültet nyugodalmas álmára bízunk.

XXVI. FEJEZET.

Makacsságom újabb példája!

Ariel lenn volt a homályos előcsarnokban, s félig alva, félig ébren várta, hogy kicocsájt-

hassa a látogatókat a házból. A nélkül, hogy ránk tekintett, vagy szólt volna hozzánk, végig vitt a sötét kertuton és ránk zárta az ajtót. „Jó éjt Ariel!“ kiáltottam keresztül a palánkon. De nem felelt semmi, csak nehéz lépteinek durva nesze, a mint a házba visszatért, s egy percczel később a csukódó házkapu csattanása.

Az inas gondosan meggyújtotta a kocsilámpákat. Egyikét kezébe véve, a téglá sivatagon keresztül megvilágítá utunkat, s így szerencsésen kiértünk a országútra.

„Nos!“ szólt anyósom, midőn ismét kényelmesen a kocsiban ültünk. „Már most láttad Miserrimus Dextrt s remslem, meg van elégedve! Igazságos leszek iránta s kijelentem, hogy soha a mióta ismerem még oly teljesen örültnek nem láttam a milyen ma este volt. Mit mondasz te?“

„Nem mernék ellentmondani véleményének“, feleltem. „De magamról szólva, nem vagyok biztos benne, hogy igazán örült.“

„Nem örült!“ kiáltott Macallanné, „Azon eszeveszett előadások után, miket székében véghez vitt? Nem örült! szerencsétlen unokhugával tett kísérletet után? Nem örült! azon dal után, mit tiszteletre énekelt s mely után, befejezőképen, elaludt? Oh Valéria! Valéria! Jól mondták őseink bölcsessége: senki sem oly vak, mint az, ki nem akar látni!“

„Bocsásson meg kedves Macallanné, én is láttam mindazt, mit elősorolt; és soha életemben semmi sem lepott meg annyira, mint a ma látott csodás dolgok. De most, hogy bámultomból magamhoz tértem és nyugodtan gondolkozhatom, még mindig kétkednem kell, vajjon valóban örült-e ezen sajtáságos ember, örült-e a szó valódi értelmében. Nekem úgy látszik, hogy nyiltan kimond oly gondolatokat és érzelmeket, még pedig kissé lármás és furcsa módon, miket mi gyögeségnek tekintünk, s ennél fogva titkolni szoktunk. Bevallom, hogy gyakran más lény jellemébe kézzeltem bele magamat és élvezetet találtam álmódott átalakulásomban. Gyermekkorunk legkedvesebb, legelsőbb játékaik közé tartozik (ha némi képzelőtehetséggel birunk), hogy saját lényünkéből kivetkőzve, mások lényét veszszük fel, — királynők, tündérek leszünk, szóval bármilyen más, csak az nem, a mi vagyunk.

Folyt. köv.

Szerkesztői üzenetek

Cs. Mi csak szombat délután kaptuk kézhez a cikket, így már nem számíthattunk rá. Mert még délelőtt le kellett adni előre! Le is adtunk másikat. Azonban érdekessége nem vesztett el s így — a benne rejlő tanulságok miatt is — a mai számra adtuk le.

C. dr. Beszéltnünk kell. Ez a dolog magyarázatra szorul.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni ref. egyház gazdasági bizottságának f. évi 526. számú végzése folytán közhírre tétetik, hogy az egyház tulajdonát képező ház utáni és tanyai földek u. m:

A Böhm féle 13 hold 50 négyszögöl ház utáni tanya földje az ugynevezett Gál dülőbe.

A Papp Zágonyi féle 9 hold 1369 négyszögöl ház utáni földje a Péterfiái dülőbe.

A Papp Zágonyi féle 27 hold 713 négyszögöl tevé tanya földje a Macson, az 1909. június hó 9-én d. u. 3 órakor az egyház tanácsstermében megtartandó nyilvános árverésen bérbe, illetve haszonbérbe kiadatni fognak, az árverési feltételek az egyház levéltári irodájába a hivatalos órák alatt megtekinthetők, végre az árverési szándékozók a kikiáltási ár 10 %-át bánatpénzül készpénzben az árverelő bizottság elnökének kezéhez letenni tartoznak.

Debreczen, 1909. június hó 2.

Otrokocsi Végh János

a debreczeni ref. egyház gazdasági elnöke.

SESTA-KERTI

nyaraló kiadó.

Értekezhetni: Kandia-u. 8. sz. a.

Telefon 5. Telefon 5.

Aratógépeket,

kéveköto, marokrakó és fűkaszálokat a legteljesebb felelősség és kedvező fizetési feltételek mellett szállít olcsóbban, mint bárhol

BAGI ISTVÁN
gazdasági gépműhelye és gépraktára

mint szakértő iparos díjmentesen felszereli és munkába állítja. Ajánlja továbbá saját találmányu szántóvető **tengeri-gépeit** csekély 25 koronáért darabonként és általában a legolcsóbb bevásárlási forrás gazdasági gépekben.

Tisztelettel: **Bagi István**
Kaba.

2266 Tessék ajánlatot kérni.

Reumában és csuszban

szenvedőkkel szívesen díjtalanul közlöm levélben megkeresésre, hogy fájdalmaimtól milyen módon szabadultam meg. Czim: CARL BADER Illertissen (Bajor ország).

Valódi brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény	7 korona.
3.10 m. hosszú	1 szelvény	10 korona.
teljes férfiruhához	1 szelvény	12 korona.
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény	15 korona.
elegendő csak	1 szelvény	17 korona.
	1 szelvény	18 korona.
	1 szelvény	20 korona.

Egy szelvényt fekete szalendruhához 20 K.-ért, szintegy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamgarint stb. gyári áron küld a mint megfizethető és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, amelyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

BALZ JÁNOS mérnök malomépítészete

BUDAPEST, VI., Király-u. 54. (A terézvárosi templom és zeneakadémia mellett.)

Számos évi tapasztalat alapján vállalkozik **modern praktikus**

malom-berendezések

tervezésére és létesítésére.

Szállít elsősorú, kifogástalan kivitelben: **Tisztító-gépeket, szállítható malomjárókat, henger-székeket, radial-szítákat, daratisztító-gépeket, lisztheverőket, malomköveket, selyembevonatot stb.**

Az új rendszerű **radial-szita** a legolcsóbb, legkevesebb helyet és erőt igénylő szita s mint ilyen mindjobban kiszorítja a régi rendszerű szítákat.

Egész éven át nyitva. UJ TÁTRAFÜRED. Egész éven át nyitva.

Klimatikus gyógyhely, 1005 méter magasságban, a Magas-Tátra legvédettebb telepe. 300 modern berendezésű szoba, villanyvilágítással, légfűtéssel.

Teljesen elkülönített szanatorium

tüdőbetegek részére. Fekvő csarnokok a fenyves közepén. Hízó kúra. Saját tehenészet. Tejkúra. Szerum-kezelés. Vezetőorvos: Dr. SCHARL PÁL.

Pensio: lakás, villanyvilágítás, kiszolgálás, gyógy- és zenedíj, napi hétszeri étkezés 10 koronától, szobák napi 2 koronától feljebb. Modern berendezésű villák 4, 6, 8, 10 szobával, konyhával teljesen berendezve, villanyvilágítással kiadók. — Kötöző vasúti összeköttetés. Poprádról villanyos vasút.

Prospectust kívánatra a fürdőtelep igazgatósága küld. Igazgató: RÁCZ ARNOLD.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szabadalm. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 37-IK SZÁM.

Megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőt létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

SCHWARTZ R. Debrecen

DÉGENFELD-TÉR 8. SZÁM

vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, díszítő és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végárak, szőrmék stb-iek vegytisztítását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árról, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

KOVALD PÉTER ÉS FIA cég.

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorbag ellen
Borszéki Főkut, az ásványvizek királya
köszvény ellen
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyuviz
Barosa, vesebag ellen

Borhegyi, huyghajtó
Boholti, üdítő viz
Előpataki, sárgaság ellen
Felsőrákosi Mária, légsőhurut ellen
Hargitaligeti, üdítő ital

Horgász, étvágygerjesztő
Kászonfőkut (Salutaris) jód és lithium tartalmu
Répáti, égvényes ásványviz
Székely-Selters, idült gyomorbagok ellen
Sztójkal, cukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a

természetes ásványviz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

Helyi képviselő: HALMÁGYI JÓZSEF. Kapható mindenütt.

Legújabb Szövetek,

Sima és mintázott női kosztüm és divatkelmékből gyönyörű választékot tartunk. Angol- és francia bluz szövetek a legújabb kivitelben.

Divatos blouz selymek, a legelőkelőbb beszerzési forrásokból.

Fekete és színes napernyőkből, remek választék. 2980

Allandó nagy raktár fekete gyászkelmékből.

SZABÓ LAJOS FIAI.

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavitó műhely közelében a vámospércsi országút mentén fekvő ugynevezett Nyilas-telepen

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örök áron kaphatók.

Értekezhetni lehet Dr. Márton Kálmán ügyvédnél Piacz-u. 44. szám. Ujfalussy-ház.

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Mosó kelme ujdonságok

Zefir. Batist. Ottomán-vászon.

.. Kreton. Voile de laine ..

!!! óriási raktára !!!

Eladó birtok.

Egy 25 holdas fancsikai (kaszáló fekete homok talaju)

eladó.

Értekezhetni lehet: Dr. MÁRTON KÁLMÁN ügyvédnél, Piac-utca 44. sz. a.

St. Louis világtállítás 1907. :.

"GRAND PRIX"

Jobban tisztít, mint más fémfiszítószer.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz bőrnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kéz vörösséget. Az eldurvult, kirepedezett ésszélkifujta arcot vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt, 2853 a városházzal szemben.

A „Debreczen“

motorerőre berendezett nyomdája
Kandia=utca 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat állithasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők lakodalmi és bál megívók s minden a nyomdai szakmába vágó munkálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen“ kiadóhivatalában (Piacz-u. 40. szám) eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen“ nyomda.